

EXPUNERE DE MOTIVE

În conformitate cu prevederile art. 108 din Constituție, republicată, ale art.1 pct.I poz.1 din Legea nr. 291/2004 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și ale art.6 din Legea privind finanțele publice nr.500/2002, cu modificările ulterioare, legile bugetare anuale pot fi modificate în cursul exercițiului bugetar prin legi de rectificare.

Necesitatea rectificării bugetare este determinată de schimbările intervenite în evoluția indicatorilor macroeconomici, precum și de modul de realizare a indicatorilor bugetari pe primele 5 luni ale anului 2004 și preliminarea acestora până la finele anului.

1. Evoluția de până în prezent a **indicatorilor macroeconomici** relevă următoarele:

- creșterea economică pe primul trimestru al anului 2004 a fost de 6,1%. Această creștere a fost determinată de mărirea volumului de activitate și, în consecință, a valorii adăugate brute, îndeosebi în industrie (+6,6%) și construcții (+7,2%), ramuri a căror contribuție la formarea produsului intern brut a fost de 35%;

- consumul final total a înregistrat în primele trei luni din anul 2004 o creștere cu 8,1% comparativ cu aceeași perioadă din anul precedent, iar consumul final efectiv al populației a crescut cu 8,4% în aceeași perioadă;

- formarea brută de capital fix a cunoscut o majorare cu 7,3 puncte procentuale în primele trei luni ale anului 2004;

- rata medie lunară a inflației a continuat tendința de scădere, în primele cinci luni ale anului 2004 fiind de 0,6%, comparativ cu 0,9% în aceeași perioadă din anul 2003.

Potrivit estimărilor aceste tendințe se vor menține și în următoarele luni, ceea ce va determina obținerea unei creșteri economice de 5,5% pe anul 2004 și, respectiv încadrarea în ținta de inflație prognozată inițial.

2. Analiza execuției bugetului general consolidat pe primele cinci luni ale anului relevă următoarele:

2.1 Veniturile bugetului general consolidat

Față de estimările anuale, veniturile colectate la bugetul general consolidat în primele cinci luni ale anului 2004, reprezintă 42,4%, în creștere față de anul precedent, în aceeași perioadă, cu 26,3% în termeni nominali, respectiv cu 11,7% în termeni reali calculat pe baza indicelui mediu al prețurilor din perioada ianuarie - mai. În cadrul acestora, veniturile fiscale, compuse din impozite directe în proporție de 57,8% și din impozite indirecte reprezentând 42,2% (*tabelul nr. 1*) s-au majorat cu 0,8 puncte procentuale ca pondere în produsul intern brut.

- Tabelul nr.1 -

	Realizări (miliarde lei)		Procent din total		Pondere in PIB		Dinamica nominala (%)
	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2004/2003
VENITURI -TOTAL	216.693,7	273.679,5	100,0	100,0	11,5	12,1	126,3
Venituri fiscale	202.851,1	258.373,1	93,6	94,4	10,7	11,5	127,4
Impozite directe – total	117.545,9	149.419,6	54,2	54,6	6,2	6,6	127,1
din care:							
- impozitul pe profit	17.492,8	28.085,2	8,1	10,3	0,9	1,2	160,6
- impozitul pe venit	20.135,9	27.621,3	9,3	10,1	1,1	1,2	137,2
- contribuții de asigurări sociale	72.552,4	85.609,5	33,5	31,3	3,8	3,8	118,0
- alte impozite directe	7.364,8	8.103,7	3,4	3,0	0,4	0,4	110,0
Impozite indirecte – total	85.305,2	108.953,4	39,4	39,8	4,5	4,8	127,7
din care:							
- taxa pe valoarea adăugată	51.946,2	64.589,2	24,0	23,6	2,7	2,9	124,3
- accize	19.055,4	28.604,4	8,8	10,5	1,0	1,3	150,1
- taxe vamale	4.697,2	5.843,4	2,2	2,1	0,2	0,3	124,4
- alte impozite indirecte	9.606,4	9.916,5	4,4	3,6	0,5	0,4	103,2
Venituri nefiscale	13.395,3	13.806,7	6,2	5,0	0,7	0,6	103,1
Venituri din capital	443,2	1.408,7	0,2	0,5	0,0	0,1	317,8

În perioada analizată, în cadrul **veniturilor fiscale** se pot menționa unele modificări structurale, și anume:

► **impozitul pe profit** și-a majorat contribuția la formarea impozitelor directe cu 3,9 puncte procentuale, în condițiile în care față de perioada corespunzătoare din anul precedent, volumul încasărilor a crescut în termeni nominali cu 60,6%. Creșterea semnificativă a încasărilor din impozitul pe profit s-a datorat atât îmbunătățirii gradului de colectare, cât și creșterii cotei de impozitare aferente activității de export de la 12,5% la 25%;

► **impozitul pe venit** și-a majorat, de asemenea, contribuția la formarea veniturilor din impozite directe cu 1,4 puncte procentuale față de perioada corespunzătoare din anul precedent, ca urmare a creșterilor salariale (cu 23,5% a salariului mediu brut), dar și a numărului de salariați cu 0,5% în medie pe primele 4 luni din anul 2004 comparativ cu perioada corespunzătoare din anul precedent. Din impozitul pe venit colectat la bugetul de stat au fost atribuite, sub forma de **sume și cote defalcate** 27.344,5 miliarde lei în favoarea autorităților administrației publice locale;

► **contribuțiile de asigurări sociale** deși au înregistrat o creștere de 18% în termeni nominali față de perioada similară din anul anterior, totuși prezintă un recul

față de anul precedent, ca pondere în veniturile din impozite directe (cu 4,4 puncte procentuale), în special ca urmare a măsurilor aprobate de reducere a cotelor de contribuții de asigurări sociale;

► **taxa pe valoarea adăugată** s-a realizat în sumă de 64.589,2 miliarde lei cu 24,3% mai mult decât în primele cinci luni ale anului precedent, în condițiile unor rambursări din TVA care au evoluat de la 22,8% la finele lunii mai 2003 la 27,1% în 2004. **Din taxa pe valoarea adăugată s-au redistribuit către bugetele locale 23.039,8 miliarde lei** destinate finanțării cheltuielilor instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat, a unor acțiuni specifice agriculturii și sănătății și subvenționării energiei termice livrată populației;

► veniturile din **accize** au totalizat 28.604,4 miliarde lei, prezentând o creștere în termeni nominali cu 50,1%, față de aceeași perioadă a anului 2003, ca urmare a majorării cursului lei/euro, cu 16,5% în perioada analizată comparativ cu aceeași perioadă a anului 2003, majorării accizelor la unele produse petroliere, tutun, alcool etilic și băuturi alcoolice, precum și impunerii obligativității plății accizelor la uleiurile minerale înainte de livrarea acestora, conform Legii 571/2003;

► **taxele vamale** încasate în perioada analizată reprezintă 5,4% din impozitele indirecte, fiind mai mari decât cele realizate în anul precedent (în aceeași perioadă) cu 24,4%. Acest fapt se datorează creșterii volumului importurilor și creșterii cursului mediu de schimb față de euro.

2.2 Cheltuielile bugetului general consolidat

Potrivit datelor operative de execuție, **cheltuielile bugetului general consolidat** au totalizat în primele cinci luni ale anului 2004, 277.947,2 miliarde lei prezentând o creștere cu 24% în termeni nominali și cu 9,7% în termeni reali față de cele înregistrate în anul 2003 în aceeași perioadă.

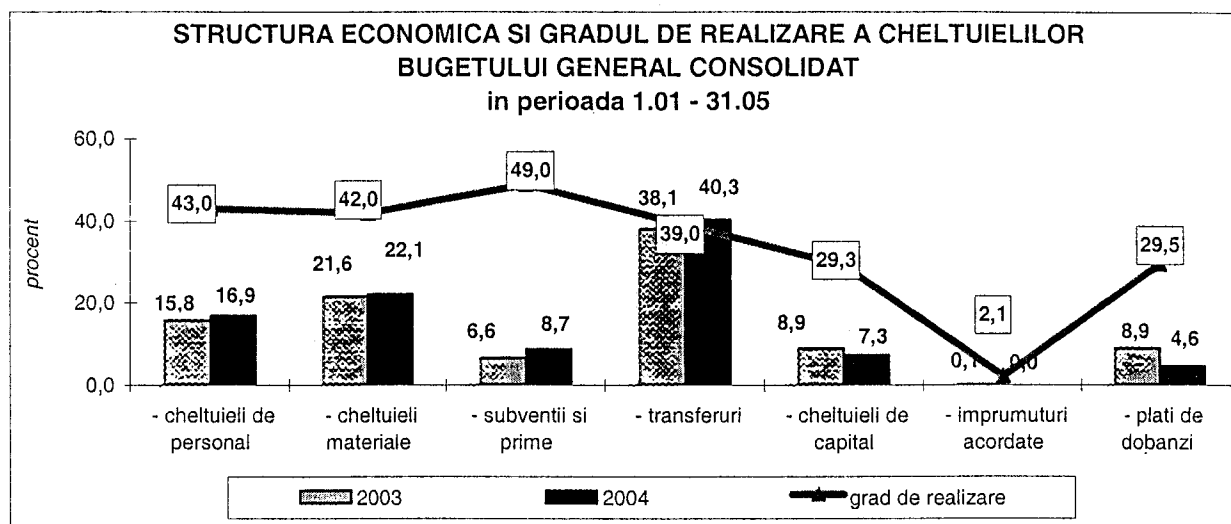
Reducerea necesarului de finanțare în prima parte a anului a avut ca efect lansarea de titluri de stat generatoare de dobândă cu scadență la 3, și 6 luni într-un volum mai mic decât cel prognozat, fapt care a determinat o diminuare a cheltuielilor cu dobânzile la datoria publică internă. Pe de altă parte, măsurile de diminuare a arieratelor din economie au generat reducerea plăților din buget a serviciului creditelor externe contractate de agenți economici cu garanția statului. Aceste economii au dus la reducerea ponderii cheltuielilor cu dobânzile în totalul cheltuielilor bugetare cu 4,3 puncte procentuale.

În consecință, cheltuielile primare au avut o dinamică superioară crescând cu 29,8% în raport cu perioada corespunzătoare a anului precedent, situație înregistrată, în principal, la transferurile acordate pentru sprijinirea categoriilor defavorizate și a unor domenii de activitate cu dezvoltare insuficientă, a căror creștere pe ansamblul bugetului general consolidat a fost de 31,1% și la subvenții și prime acordate producătorilor agricoli cu 63,7%.

Aceste evoluții au dus la modificări structurale față de anul precedent (Graficul

nr.1) și caracterizează o construcție bugetară axată pe susținerea creșterii economice și a protecției sociale.

- Graficul nr.1 -

Prin prisma raportării la produsul intern brut, cheltuielile bugetare totale și-au majorat ponderea cu 0,4 puncte procentuale, iar cheltuielile primare cu un punct procentual (tabelul nr. 2).

- Tabelul nr.2 -

	Realizări (miliarde lei)		Pondere în total cheltuieli		Pondere în PIB	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Cheltuielile bugetului general consolidat	224.210,9	277.947,2	100,0	100,0	11,9	12,3
Cheltuieli primare	204.274,4	265.065,2	91,1	95,4	10,8	11,8
- cheltuieli de personal	35.348,6	46.980,9	15,8	16,9	1,9	2,1
- cheltuieli materiale	48.490,0	61.504,5	21,6	22,1	2,6	2,7
- subvenții și prime	14.721,3	24.103,0	6,6	8,7	0,8	1,1
- transferuri	85.467,7	112.044,7	38,1	40,3	4,5	5,0
- cheltuieli de capital	20.001,4	20.392,1	8,9	7,3	1,1	0,9
- împrumuturi acordate	245,4	40,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Deficit (-)/Excedent (+) primar	12.419,3	8.614,3	x	x	0,7	0,4
- plăți de dobânzi	19.936,5	12.882,0	8,9	4,6	1,1	0,6

2.3. Soldul bugetar

La finele lunii mai a anului 2004 se menține un sold primar pozitiv reprezentând 0,4% din produsul intern brut, în condițiile în care deficitul bugetului general consolidat, a fost de 4.267,7 miliarde lei, reprezentând 0,2% din produsul intern brut.

3. Acțiunile ferme întreprinse în anul 2004, în vederea creșterii gradului de colectare a veniturilor bugetare, întăririi măsurilor de disciplină financiară, reducerii costurilor colectării, precum și încasările din primele 5 luni ale anului 2004, prefigurează creșterea veniturilor totale ale bugetului general consolidat față de estimările inițiale. Ca urmare, se propune ca **veniturile bugetului general consolidat**, să fie majorate cu 0,8% din PIB.

Această creștere asigură reducerea **deficitului bugetului general consolidat** pe anul 2004 la 2,1% din PIB, în vederea realizării obiectivelor referitoare la reducerea inflației și diminuarea deficitului de cont curent.

Analiza execuției cheltuielilor bugetului general consolidat pe primele 5 luni ale anului reliefează posibilitatea efectuării unor modificări în structura bugetelor unor ordonatori principali de credite și identificarea unor **economii** rezultate, în principal, la cheltuielile cu dobânzile aferente datoriei publice în sumă de 6.800 miliarde lei, precum și din bugetele unor ordonatori principali de credite.

Se propune ca economiile astfel identificate să fie realocate unor ordonatori principali de credite pentru acțiuni și proiecte care au devenit urgente și/sau prioritare. Astfel:

- 850,0 miliarde lei pentru continuarea programului privind acordarea sprijinului direct al statului producătorilor agricoli în campania agricolă din toamna anului 2004;
- 800,0 miliarde lei pentru finanțarea Programului de construire a sălilor de sport și a locuințelor pentru tineri;
- 800,0 miliarde lei pentru Ministerul Economiei și Comerțului pentru subvenții pe produse și activități;
- 600,0 miliarde lei pentru finanțarea programului privind acordarea pensionarilor de medicamente compensate în proporție de 90% în tratamentul ambulatoriu;
- 500,0 miliarde lei pentru acoperirea cheltuielilor necesare pentru plata salariilor la Ministerul Administrației și Internelor;
- 350,0 miliarde lei pentru reabilitarea sistemului de psihiatrie, precum și pentru achiziționarea de aparatură de înaltă performanță;
- 200,0 miliarde lei pentru acordarea unui ajutor financiar elevilor și studenților în vederea stimulării achiziționării de calculatoare;
- 200,0 miliarde lei pentru acoperirea cheltuielilor aferente gratuităților și reducerilor la transportul pe calea ferată, metrou, auto și naval, acordate potrivit legii;

- 200,0 miliarde lei pentru acordarea unui ajutor financiar elevilor și studenților în vederea stimulării achiziționării de calculatoare;
- 200,0 miliarde lei pentru acoperirea cheltuielilor aferente gratuităților și reducerilor la transportul pe calea ferată, metrou, auto și naval, acordate potrivit legii;
- 152,8 miliarde lei pentru drepturile privind acordarea de produse lactate și de panificație pentru elevii din clasele I-IV din învățământul de stat, precum și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat cu program normal de 4 ore;
- 151,0 miliarde lei pentru asigurarea contribuției României la programele LIFE ale Comunității Europene și pentru cofinanțarea obiectivelor realizate cu finanțare internațională.

4. Concomitent cu propunerea de rectificare a veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat pe acest an, se propune modificarea **bugetului fondului național unic de asigurări sociale de sănătate**, anexă la Legea bugetului de stat pe anul 2004. În aceste modificări, pe lângă suma de 600,0 miliarde lei acordate de la bugetul de stat, prevederile bugetare se propun a fi majorate cu 1.500,0 miliarde lei în vederea acoperirii costului medicamentelor cu și fără contribuție personală în tratamentul ambulatoriu, precum și pentru asistența medicală ambulatorie pentru specialități paraclinice.

5. Prin prezenta ordonanță se prevede ca eventualele economii, inclusiv de la rambursări de credite externe, identificate în bugetele lor de către ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, să fie trecute lunar la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

În situația în care eventualele economii la rambursări de credite externe se utilizează la alte naturi de cheltuieli, cu sumele respective se va majora deficitul bugetului general consolidat pe anul 2004.

Cu economiile menționate mai sus, se abilitează Guvernul să suplimenteze:

- a) cheltuielile și deficitul bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2004;
- b) cheltuielile și deficitul din credite externe pe anul 2004;
- c) cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj și să se diminueze corespunzător excedentul acestui buget.

De asemenea, din aceste eventuale economii Guvernul poate suplimenta:

- a) bugetele ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat;
- b) sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru bugetele locale;
- c) transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat, subvențiile primite de la bugetul de stat și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2004, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

 PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE